

FILIPINO

(Komunikasyon at Pananaliksik
sa Wika at Kulturang Pilipino)

Unang Markahan-Modyul 4: Paggamit ng Kaalaman sa Teknolohiya sa Pag-unawa ng mga Konseptong Pangwika

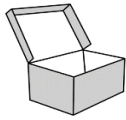

May-akda: Jetro Luis D. Torio
Tagaguhit: Paolo N. Tardecilla

City of Good Character
DISCIPLINE • GOOD TASTE • EXCELLENCE

PAG-AARI NG PAMAHALAAN
HINDI IPINAGBIBILI

Alamin

Ang modyul na ito ay binubuo lamang ng isang aralin.

- Aralin – Paggamit ng Kaalaman sa Teknolohiya sa Pag-unawa ng mga Konseptong Pangwika

Sa pag-aaral ng modyul na ito, inaasahang maisasagawa mo ang sumusunod:

- A. nakapagbabahagi ng mga kaalaman sa modernong teknolohiya (facebook, google at iba pa); at
- B. nagagamit ang mga kaalaman sa modernong teknolohiya sa pag-unawa sa mga konseptong pangwika (pananaliksik/pagtingin sa reyalidad kung nagagamit ang mga konseptong pangwika)

Subukin

Bago pumalaot sa panibagong paksang aralin, isagawa ang mga gawain sa ibaba.

A. Basahin at unawain ang mga pangungusap. Bilugan ang **W** kung ang pangungusap ay wasto at **M** kung mali.

- [M W] 1. Ang wika ay may iba't ibang baryasyon dahil nagkakaiba-iba ito batay sa taong gumagamit at sa lipunang kaniyang kinabibilangan.
- [M W] 2. Tinatawag na *register* na wika ang mga salita/terminong ginagamit sa iba't ibang larang o disiplina. Halimbawa *Monitor*, *Keyboard*, *CPU* at iba pa.
- [M W] 3. Ang isang *register* na wika ay may kabuluhan at gamit lamang sa isang partikular na larang at disiplina.
- [M W] 4. Ang mga *register* na wika ay puro/dalisay at mula lamang sa katutubong wika.
- [M W] 5. Bawat propesyon ay may *register* o espesyalisadong salita na ginagamit.

B. Isulat sa ibaba ang lahat ng kaalaman mo hinggil sa paggamit ng teknolohiya tulad ng *internet*, *social media* at iba pa.

Aralin

Paggamit ng Kaalaman sa Teknolohiya sa Pag-unawa ng mga Konseptong Pangwika

Sa araling ito ay magagamit mo ang iyong mga kaalaman sa modernong teknolohiya sa pag-unawa sa mga konseptong pangwika. Malilinig ito kung matapat mong maisasakatuparan ang mga gawain.

Balikan

Balikan ang ilang mahahalang konseptong tinalakay sa unang aralin. Piliin sa loob ng kahon ang tamang sagot at isulat ang letra sa patlang.

a. Dayalek

b. Sosyolek

c. Register

d. Idyolek

_____ 1. Nakain ka na ba?

_____ 2. Excuse me po!

_____ 3. Quarantine

_____ 4. Kurikulum

_____ 5. Nalindol kanina.

_____ 6. Magandang Gabi Bayan

_____ 7. Slum Dunk

_____ 8. Town Hall

_____ 9. Muztah poh?

_____ 10. Lip tint

? Tuklasin

A. Panimula

Hanapin at bilugan ang mga salitang may kaugnayan sa modernong teknolohiya partikular sa aspektong pangkomunikasyon. May dalawampung (20) salita sa *puzzle*, subukan mo itong hanapin lahat.

W	I	F	I	S	A	G	E	S	L	L	O	R	C	S
O	C	D	I	N	T	G	L	N	D	I	A	E	O	W
D	O	W	N	L	O	A	D	T	R	N	S	A	M	B
F	P	D	E	R	T	Y	R	A	S	K	E	W	M	K
V	Y	I	A	S	T	L	I	K	E	O	R	E	E	L
T	D	F	S	U	R	I	V	F	I	L	A	R	N	E
E	A	G	E	R	T	S	E	A	R	C	H	T	T	N
N	S	P	O	S	T	A	G	L	C	M	S	D	D	I
R	B	F	E	I	O	E	T	Y	T	U	O	G	O	L
E	M	A	I	L	G	V	D	E	R	G	H	O	I	E
T	Z	V	H	L	O	A	C	C	O	U	N	T	U	M
N	W	N	L	R	E	S	D	E	A	L	K	G	O	I
I	N	F	O	R	M	A	T	I	O	N	I	B	A	T

B. Pagbasa

Ngayon ay basahin mo naman at unawain ang usapan sa isang hayskul *reunion*.

HAYSKUL REUNION

ni J.L. Turio

MA'AM: Magandang gabi sa inyong lahat! Masaya ako na makita kayong muli at makausap hindi na bilang mga estudyante kundi matatagumpay na propesyonal at negosyante. Nawa'y hindi kayo magsawa na balikan ang mga masasayang alaala, iyakan, nabuong pagkakaibigan at maging ang nabigong pagmamahalan, Hehehe. Higit sa lahat ang mga tao na naging bahagi ng inyong *high school life* at mga aral na humubog sa inyo upang maging matagumpay sa buhay!

City of Good Character
DISCIPLINE • GOOD TASTE • EXCELLENCE

- LE-AN:** Wala pa ring kupas si *Ma'am!* Pak na pak pa rin ang *make-up!* Ang bongga ng *contour* at *eyelash*. Siya na talaga!
- ALTHEA:** *Truth Beshie!* Tingin ko nga p'wede na mag-*vlog* na rin si *Ma'am* sa *make-up transformation*.
- KIM:** Hay na ko Mare, *speaking of vlog*, muk'ang magiging *vlogger* yung inaanak mo. Panay ang *tiktok*, magaling pa sa 'kin kumembot, mag-*make face* at umarte sa harap ng kamera. 'Yun ang pinagkakaabalahan nilang magpipinsan ngayong *pandemic*.
- ALTHEA:** May pinagmanahan na Ninang. Hahaha. *Support-support* lang mare! Malay mo 'yan ang magpayaman sa 'yo.
- MARIAN:** Maiba ako *guys*. Baka gusto ninyong bumili ng *griller with hot pot* na. Meron din akong *home made Ube pandesal, Leche flan* at *Everlasting*. Check ninyo *guys* sa *page* ko, *invite* ko kayo! Pa-share na din sa mga *friends* ninyo. *Thanks!*
- ALEX:** Bili kayo *guys!* Masarap 'yung Ube pandesal ni Marian. *Must try!* May binebenta din pala akong *facemask, alcohol, at face shield*. *For your safety. Lowest price in the market! Just pm me.*
- MA'AM:** Lahat na ata kayo dito ay *online seller* na! Hehehe. Hirap talaga mawalan ng trabaho ngayong *pandemic*. Kailangang gumawa ng paaran para mabuhay. Hehehe. Baka gusto ninyo ng *liptint, blush on, maskara, lipstick at kojic soap*. *Proven and tested* ni *Ma'am*.
- RUFA:** Bet ko 'yan *Ma'am!* Order po ako sa katapusan.
- CHRISTIAN:** Baka may mga gusto d'yan magpasa-*buy*. Angkas rider *here* na nawalan ng trabaho! Hehehe.
- MIGUEL:** Ingat ka lagi Christian sapagbili-bili lalo nasa bayan, balita ko maraming nag-*positive* sa *Covid-19* sa ginawang *Rapid Test*.
- CHRISTIAN:** Salamat Migs. Buti nga naagapan at kasalukuyan na silang naka-*quarantine*. Mabilis talaga umaksiyon si Mayor Marcy at tunay na may malasakit sa kaniyang mamamayan.
- CALEB:** Napanood ninyo ba si Mayor Marcy sa Eat Bulaga? Galing sumayaw. Nakaka-*good vibes*.
- ALJUN:** Oo, Caleb. GMA na lang din kasi channel dito sa TV namin. Wala na ngang ABS-CBN pati TV Plus tinaggalan na rin ng prangkisa.
- MERYL:** *Same here!* Sumabay pa ngayong *pandemic*. Mas pinag-uusapan pa nga ito sa kongreso at senado, imbis na solusyonan ang problema sa *Covid-19*. Dagdag mo pa ang *Terror Bill*. Hay naku!
- MA'AM:** Batid ko ang hirap ninyong lahat sa gitna ng pandemiya na ito. Pinagdarasal ko lagi ang kaligtasan ninyo at ng inyong. . . .
- (Humina ang ng signal si Ma'am)**
- pa-pa-pamil-ya-a-a.
- (Naging maayos ang signal)**

Manalig lang tayo sa itaas. Salamat sa inyong oras.

PRINCESS: Salamat *Ma'am*

DENISE: Ingat din po kayo *Ma'am*

C. Pag-unawa sa Binasa

1. Ano-anong salita ang maiuugnay sa gawain ng isang *vlogger*? Magtala ng 3-5.
2. Maliban sa mga salitang *Covid-19*, *Rapid Test* at *quarantine*, madalas mo rin marinig ang mga salitang *case*, *lockdown* at *alcohol* ngayong *pandemic*. Tukuyin kung saang larangan pa nagagamit ang huling tatlong salita?
 - a. *Case* –
 - b. *Lockdown* –
 - c. *Alcohol* –
3. Isipin kung ang usapan ay purong katutuubong wika, ano kaya ang kahihinatnan ng usapan?

Suriin

Mapapansin sa usapan ang ilang terminong ginamit na partikular sa iba't ibang larangan. Halimbawa, ang salitang *contour*, *eyelash*, *mascara*, *lipstick* at iba pa ay mga terminong ginagamit pang-*make-up*. Samantalang ang mga salitang *share*, *invite*, *page*, *friends* at *pm* ay ginagamit sa *social media* tulad ng *Facebook*. Ganoon din ang mga terminong *facemask*, *alcohol*, *Covid-19*, *rapid-test* at *quarantine* ay mga kagamitan at terminong ginagamit naman sa medisina.

Register ang tawag sa mga salita o terminong nabanggit sa itaas. Tinatawag na *register* ang mga espesyalisadong termino gaya ng mga salitang siyentipiko o teknikal na nagtataglay ng iba't ibang kahulugan sa iba't ibang larangan o disiplina. (Taylan et al. 2016)

Bawat propesyon ay may kani-kaniyang espesyalisadong salita na ginagamit sa kanilang larangan. Iba ang register na wika ng guro sa doktor, gayundin ang abogado, negosyante, direktor o inhinyero. Halimbawa, tsok at teksbuk ang gamit ng guro sa pagtuturo, samantalang gumagamit naman ang doktor ng anestisya, gunting at gasa para sa operasyon.

Maaari naming magkaroon ng magkaibang kahulugan ang isang salita o termino batay sa larangan o disipilang pinaggamitan nito. Halimbawa, ang salitang **operasyon** ay nangangahulugang pamamahala para sa kalakalan, samantalang nangangahulugan naman ito ng pagtistis sa medisina. May iba rin pagpapakahulugan ito sa pulis/*military* na maaaring pag-*raid* o pagsasagawa ng isang plano.

Sa makatuwid, sa pamamagitan ng iyong kaalaman at *exposure* sa teknolohiya, higit mong nauunawaan ang paggamit ng mga salita sa mga

tiyak na konteksto. Napatutunayan mo rin kung gaano katotoo ang mga konseptong pangwika na sinasabi ng mga dalubhasa. Mapapansin mo rin na napakabilis kumalat ng mga paraan ng gamit ng wika o salita (tama man o mali) sa *social media* at mga kauri nito. Maaari mo rin ba itong gamitin sa pagpapalaganap ng kaalaman sa wika?

Pagyamanin

Balikan ang gawain sa **Tuklasin** at usapang binasa. Hanapin ang mga terminong ginamit na may kaugnayan sa *facebook*. Ilista ito sa talahanayan sa ibaba at bigyang kahulugan ayon sa gamit o batay sa iyong kaalaman sa paggamit ng *facebook*.

Mga Terminong may Kugnayan sa Facebook	Kahulugan
<i>Halimbawa:</i> <i>Friends</i>	Tumutukoy sa mga taong mayroon kang koneksyon, maaaring kaibigan kakilala, kamag-anak o kaibigan ng kaibigan mo.
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	

May mga salita ba sa iyong mga inilista na ginagamit din sa ibang larangan? Ano-ano ang mga ito? Saang larangan din ito ginagamit? Ibigay ang kahulugan ng mga ito.

1. _____
2. _____
3. _____

Isaisip

Magsagawa ng interbyu sa inyong magulang o kasama sa bahay na naghahanap-buhay. Magtala ng 10 salita/termino na ginagamit nila sa kanilang araw-araw na trabaho gamit ang teknolohiya. Bigyan ito ng kahulugan ayon sa gamit nito sa larangan na kinabibilangan.

Pangalan: _____
Hanapbuhay: _____
Larangan: _____

Salita/Termino	Kahulugan
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
6.	
7.	
8.	
9.	
10.	

Mula sa mga itinalang salita, ano ang kahalagahan ng paggamit ng kaalaman sa teknolohiya sa pag-unawa ng mga konseptong pangwika?

Isagawa

Binanggit sa araling tinalakay na maaaring magkaroon ng ibang kahulugan ang isang salita/termino batay sa gamit nito sa iba't ibang larangan. **Salungguhitan** sa pangungusap ang *register*. Tukuyin kung saang larangan ito ginagamit, saang teknolohiya maaaring makita, at ibigay ang kahulugan nito.

1. Nagsagawa ng *strike* ang mga mag-aaral ng UP upang ipaalam sa pamahalaan ang kanilang pagtutol sa *Anti-Terror Bill*.

Larang	Kahulugan	Saang Teknolohiya Maaaring Makita

2. Bumili ng isang kilong pako at kahoy na *dos por dos* si Fe sa *hardware*.

Larang	Kahulugan	Saang Teknolohiya Maaaring Makita

3. Nabalot ng takot ang buong isla ng Talim nang may namataang buwaya sa baybayin.

Larang	Kahulugan	Saang Teknolohiya Maaaring Makita

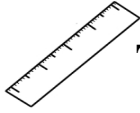
4. Ipinadala ni Mario ang kaniyang paghingi ng tawad kay Lory sa pamamagitan ng *text*.

Larang	Kahulugan	Saang Teknolohiya Maaaring Makita

5. Lalong sumarap ang salad ni Mylene dahil sa inihanda niyang *dressings*.

Larang	Kahulugan	Saang Teknolohiya Maaaring Makita

Tayahin

Tiyak na naunawaan mo na ang aralin. Panahon na para sukatin ang iyong natutuhan. Isagawa ang sumusunod na gawain:

A. Balikan at tingnan ang huling dalawang linggo ng iyong *Timeline* sa *Facebook* o *Instagram* o mga *tweets* kung mayroong *Twitter account*. Magtala ng 30 na *register* na wika mula sa mga *post*. Pagsama-samahin ito ayon sa larangang kinabibilangan. Magbigay ng pagsusuri sa nangingibabaw na gamit ng mga salita at larangan. Bumuo ng sariling kongklusyon. Ilagay sa *powerpoint slides* ang mga impormasyong nakalap at ang nabuong kongklusyon. Maaaring gawin sa hiwalay na papel kung walang *computer* sa bahay. Gamitin ang pamantayan sa pagmamarka.

Pamantayan sa Pagmamarka:

Wasto ang itinalang tatlumpong (30) <i>register</i> na salita	5 puntos
Maayos na naihanay ang mga termino/salitang nakalap	5 puntos
Kritikal ang ginawang pagsusuri at kongklusyon	10 puntos
Kabuoan	20 puntos

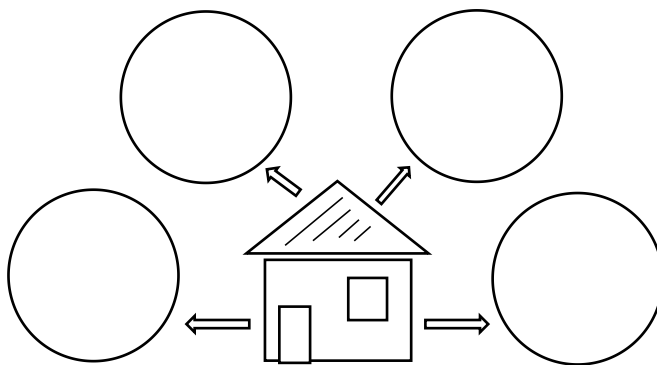
B. Ipaliwanag sa loob ng dalawang talata kung paano mo ginamit ang iyong kaalaman sa paggamit ng teknolohiya sa pag-unawa ng mga konseptong pangwika (20 puntos). isulat sa hiwalay na papel.

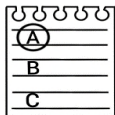
Karagdagang Gawain

Tumingin sa loob ng inyong tahanan. Itala ang mga kagamitan na iyong madalas makita at ginagamit. Ihanay mo ang mga salita/termino batay sa larangan na kinabibilangan nito. Tignan ang pinakamarami at ang pinakakaunti at magbigay ng kongklusyon ukol dito. I-post sa alinmang *social media platform* ang iyong ginawa.

KONGKLUSYON

Pagbati sa husay na iyong ipinamalas sa ating paksang aralin!

Susi ng Pagwawasto

A. Sagot sa Subukin	1. W
	2. W
	3. M
	4. M
	5. W
B. Sagot sa Balikan	1. A
	2. D
	3. C
	4. C
	5. A
	6. D
	7. C
	8. C
	9. B
	10. C

1. WIFI
2. COPY
3. DOWNLOAD
4. INTERNET
5. EMAIL
6. POST
7. VIRUS
8. LIKE
9. DRIVE
10. INFORMATION
11. SCROLL
12. LINK
13. SHARE
14. SEARCH
15. COMMENT
16. TIMELINE
17. ACCOUNT
18. TAB
19. LOG-OUT
20. SAVE

C. Sagot sa Tuklasin (Panimula)

C. Sagot sa Isagawa		
Salita	Larangan	Kahulugan
1. Istrayk	Paggawa	Welga
	Isports	Pagtira ng bola sa bowling
	Militar	Pag-atake
2. Hardware	Kompyuter	Mga komponent ng kompyuter na nahahawakan
	Merkado	Mga gamit sa konstruksyon, makina
3. Buwaya	Agham	Isang uri ng reptilya
	Pulitaka	Mga korap o ganid na pulitiko/opisyal.
4. Text	Cellphone	Elektronikong pagpapadala ng mensahe
	Akademiyá	Libro o mga nailimbag na sulatin.
5. Dressing	Pagkain	Sawsawan ng salad
	Medisina	Pantakip sa sugat o tahi

Sanggunian

Taylan, Dolores R., Petras, Jayson D., Geronimo, Jonathan V. 2016. *Komunikasyon at Pananaliksiksakulturang Pilipino*. Sampaloc, Manila: Rex Box Store Inc

Bumubuo sa Pagsusulat ng Modyul

Manunulat: Jetro Luis D. Torio (Guro, SNNHS)

Mga Editor: Gladys P. Rafols (Guro, FHS)

Christian Paul I. Camposano (Guro, CISSL)

Tagasuri Panloob: Galcoso C. Alburo (EPS, Filipino)

Tagasuri Panlabas:

Tagaguhit: Paolo N. Tardecilla (Guro, KNHS)

Tagalapat: Maricel M. Fajardo

Tagapamahala:

Sheryll T. Gayola

Pangalawang Tagapamanihala

Pinunong Nanunuparan - Tanggapan ng Tagapamanihala

Elisa O. Cerveza

Hepe – Curriculum Implementation Division

Pinunong Nanunuparan - Tanggapan ng Pangalawang
Tagapamanihala

Galcoso C. Alburo

Superbisor sa Filipino

Ivy Coney A. Gamatero

Superbisor sa LRMS

Para sa mga katanungan o puna, sumulat o tumawag sa:

Schools Division Office- Marikina City

Email Address: sdo.marikina@deped.gov.ph

191 Shoe Ave., Sta. Elena, Marikina City, 1800, Philippines

Telefax: (02) 682-2472 / 682-3989

City of Good Character
DISCIPLINE • GOOD TASTE • EXCELLENCE